

Босна и Херцеговина
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД
Број: 11 0 У 020722 17 Увп
Бања Лука, 05.9.2019. године

Врховни суд Републике Српске, у вијећу састављеном од судија Свјетлане Кнежевић предсједника вијећа, те Страхине Ђурковића и Душка Бојовића, чланова вијећа, уз судјеловање Сање Орашчанин, као записничара, у управном спору по тужби З.П. из К., заступана по пуномоћнику Ђ.Ш., адвокату из Б. (даљем тексту тужитељица), против рјешења број ... од 02.3.2017. године, тужене Владе Републике Српске, одлучујући о захтјеву Правобранилаштва Републике Српске, Сједиште замјеника Д. за ванредно преиспитивање пресуде Окружног суда у Бањој Луци број 11 0 У 020722 17 У од 11.10.2017. године, на нејавној сједници вијећа одржаној 05.9.2019. године, донио је

ПРЕСУДУ

Поводом захтјева, а по службеној дужности пресуда Окружног суда у Бањој Луци број 11 0 У 020722 17 У од 11.10.2017. године се укида и предмет враћа на поновно суђење.

Образложење

Побијаном пресудом ставом 1. изреке уважена је тужба и поништен акт тужене којим је након коначности рјешења о потпуној експропријацији дозвољено ступање у посјед непокретности експроприсаних рјешењем Управе, Подручне јединице Д. број ... од 6.12.2016. године у сврху експлоатације угља за потребе ЕФТ - Рудник и Термоелектрана „С.“ д.о.о. С. Ставом 2. изреке пресуде тужена је обавезана да тужитељици надокнади трошкове управног спора, а ставом 3. изреке тужитељица је ослобођења плаћања трошкова судске таксе.

Уважење тужбе је образложено разлозима да је неоснован приговор неблаговремености тужбе истакнут у „одговору на тужбу од стране РУГИПП“, јер из доказа у спису произлази да је тужба поднесена 25.5.2017. године, благовремена, с обзиром да је оспорени акт као копија достављена пуномоћнику тужитељице 06.4.2017. године. Даље, суд истиче да до подношења тужбе власницима експроприсаних непокретности није исплаћена правична накнада, а да се увидом у потврду о издвојеним средствима код „UniCredit bank“ број 268/16 од 4.5.2016. године закључује да су обезбијеђена средства за исплату накнаде за експроприсане непокретности, па остаје неразјашњено шта се дешавало у периоду од годину дана од дана када су обезбијеђена средства, до доношења одлуке о увођењу у посјед, због чега се захтјев тужитељице чини легитимним, а њени наводи тужбе основаним. Тужена тражи ступање у посјед непокретности, прије исплате накнаде, инсистирајући да ће наступити ненадокнадива штета за инвеститора ако не ступи у посјед експроприсаних непокретности иако нема потребе да инвеститор трпи ненадокнадиву штету када постоје средства још од маја 2016.

године обезбијеђена за исплату накнаде. Поред тога, суд истиче да је право својине једно од најважнијих права које је заштићено Уставом и међународним инструментима, па задирање у својинска права ступањем у посјед прије него се испуне законом прописани услови директно задире у суштину својинских права, због чега не постоје разлози да се одгађа исплата правичне накнаде из разлога које је овај суд већ навео.

Захтјев за ванредно преиспитивање те пресуде (у даљем тексту: захтјев) поднијело је Правобранилаштво Републике Српске, Сједиште замјеника Д. Истиче да нису били испуњени услови да нижестепени суд донесе побијану пресуду из разлога који су прописани одредбама члана 33. став 3. и 4. Закона о експропријацији („Сл. гласник РС“ број 112/06, 37/07, 65/08, 110/08 и 79/15, у даљем тексту: ЗЕ). Разлог за доношење побијаног рјешења Влада налази у хитности ступања у посјед из разлога што је „Т.“ објекат енергетске инфраструктуре од изузетног значаја за Републику Српску, а инвеститор је у смислу члана 25. ЗЕ обезбиједио новчана средства за исплату накнаде за експроприсане непокретности, као и извршио процјену вриједности предметних непокретности. Предметне непокретности су предвиђене за изградњу дијела транспортне траке као дијела инфраструктуре објекта „Т.“ која служи за транспорт копа до објекта „Т.“ због чега је инвеститору потребно хитно ступање у посјед експроприсаних непокретности, а што је неопходно за нормалан рад, односно производњу електричне енергије Термоелектране „С.“, а уколико се не обезбиједи благовремено ступање у посјед, инвеститор трпи штету. Предлаже да се захтјев уважи, побијана пресуда преиначи.

Тужитељица није доставила одговор на захтјев.

Размотривши захтјев, побијану пресуду, те остале прилоге у списима предмета, на основу одредбе члана 39. Закона о управним споровима („Сл. гласник РС“, број 109/05 и 63/11, у даљем тексту: ЗУС), овај суд је одлучио као у изреци пресуде из сљедећих разлога:

Прије свега, овај (Врховни) суд примјећује да је побијана пресуда донесена уз повреду процесних одредаба у означавању туженог органа и заступања туженог органа. У уводу пресуде, нижестепени суд наводи да је тужба поднесена против Владе РС, а онда означава у даљем тексту „тужена Република Српска“ - Влада Републике Српске, коју заступа Правобранилаштво РС, Сједиште замјеника Б., да би суд првобитно тужбу на одговор правилно доставио Влади РС, а одговор на тужбу је 28.6.2017. године поднијело Правобранилаштво РС, Сједиште замјеника Б., да би поново одговор на тужбу 04.7.2017. године доставила Управа, која није странка у овом поступку. Након тога, нижестепени суд дописом од 06.7.2017. године позива Правобранилаштво РС, Сједиште замјеника Д. да, као заинтересовано лице, достави одговор на тужбу и заиста поступајући по том допису, Правобранилаштво РС, Сједиште замјеника Д. у име „Републике Српске, Владе Републике Српске“ доставља 21.7.2017. године одговор на тужбу. Након тога нижестепени суд доноси пресуду 11.10.2017. године коју доставља Правобранилаштво РС, Сједиште замјеника Б. и Правобранилаштво РС, Сједиште замјеника Д., а онда Правобранилаштво РС, Сједиште замјеника Д. 15.11.2017. године против наведене пресуде подноси захтјев за ванредно преиспитивање (не зна се у ком својству и у чије име), јер у том поднеску оно означава тужитељицу З.П.: наводи да је тужена „Република Српска-Влада Републике Српске, заступана по Правобранилаштво РС, Сједиште замјеника Б.“, а да је заинтересовано лице „ЕФТ-Рудник и Термоелектране С.“ д.о.о. С.

Прије свега, овај суд истиче да је одредбом члана 13. став 1. ЗУС прописано да је тужена страна у управном спору надлежни орган чији се управни акт оспорава. Будући да

је у конкретном случају рјешење о ступању у посјед предметних непокретности донијела Влада РС, онда је тужени орган у овом предмету Влада РС. Стога је првобитно суд правилно тужбу доставио на одговор Влади РС, као туженом органу.

Влада РС је Одлуком број 02/1-020-710/05 од 10. јуна 2005. године дала генерално овлашћење Правобранилаштву РС којим га „овлашћује да заступа Владу Републике Српске и органе републичке управе у управним споровима у којима је, као тужена означена Република Српска“. Пошто у управном спору не може бити тужена Република Српска, већ само њени органи који су доносиоци управних аката, стриктним тумачењем садржаја овог овлашћења произлазило би да Правобранилаштво РС нема овлашћење за заступање Владе РС у управном спору, јер у том поступку се не појављује Република Српска као тужена. Но суд овакву формулацију сматра неспретном и прихвата да Правобранилаштво има овлашћење да заступа Владу Републике Српске у управним споровима када је Влада РС тужена страна.

Но, овдје се појављују два субјекта као заступници Владе РС: Правобранилаштво РС, Сједиште замјеника Б. и Правобранилаштво РС, Сједиште замјеника Д. што је довело до конфузије и неодређене њихове процесне улоге, јер се наводи да тужену Владу РС (погрешно означено Републику Српску) заступа Правобранилаштво РС, Сједиште замјеника Б., а онда захтјев изјављује Правобранилаштво РС, Сједиште замјеника Д. Влада РС је требала да означи које Сједиште замјеника Правобраниоца ће је заступати у овом управном спору, када Правобранилаштво РС није могло да одлучи које ће Сједиште замјеника бити заступник Владе РС у овом управном спору.

У конкретном случају ради се о ступању у посјед непокретности које рјешење доноси Влада РС, па је тужена страна - Влада РС. Пошто је тужена Влада РС, Влада може да одлучи да је заступа било које Сједиште замјеника Правобраниоца, али би логично било да је заступа Правобранилаштво РС, Сједиште замјеника Д. јер је оно подносилац захтјева Влади РС за ступање у посјед, али Влада РС може овластити и друго Сједиште замјеника Правобраниоца да је заступа, (Сједиште замјеника Бањалука - то је ствар одређујења Владе РС. У овом конкретном управном спору странке су: тужитељица – З.П.; тужена - Влада РС и евентуално инвеститор као заинтересовано лице.

Друга је ситуација када управни спор покреће физичко лице као власник експроприсаних непокретности које подноси захтјев за експропријацију преосталог дијела непокретности по члану 11. ЗЕ. Тада је тужилац то физичко лице-власник експроприсаних непокретности, тужена страна је РУГИПП, а као заинтересовано лице може се појавити Република Српска заступана по Правобранилаштву, Сједиште замјеника (према мјесту гдје се непокретност налази) или по Правобранилаштву РС. У уводном дијелу пресуде, нижестепени суд је као предмет одлучивања погрешно навео да се ради о експропријацији преосталог дијела непокретности, у којем поступку би Правобранилаштво РС, Сједиште замјеника Д. имало статус заинтересованог лица, али се овдје не ради о тој врсти управне ствари, већ се ради о ступању у посјед Републике Српске прије правноснажности рјешења.

Нижестепени суд се у побједаној пресуди изјашњава о наводима приговора на благовременост тужбе коју је поднијела Управа у име тужене, па закључује да је „тужба поднесена 25.5.2017. године, благовремена с обзиром да је оспорени акт као копија достављена пуномоћнику 6.4.2017. године.“

Прво, није јасно зашто суд образлаже приговор изнесен у одговору на тужбу коју је поднио орган који није тужени орган у управном спору. Ради се о одговору на тужбу коју је поднијело неовлашћено лице.

Друго, није јасно на основу чега нижестепени суд сматра да је тужба благовремена, ако прихвата да је поднијета 25.5.2017. године, а да је пуномоћнику тужитељице оспорени акт у копији достављен 06.4.2017. године код чињенице да је одавно судска пракса закључила и прихватила да уколико рјешење органа није достављено странци или је достављено на њено тражење да рок за подношење тужбе тече од момента када је странка сазнала за то рјешење и његову садржину. Ако је тачна констатација нижестепеног суда да је пуномоћник тужитељице примио оспорено рјешење макар и у копији 06.4.2017. године, а да је тужбу поднио 25.5.2017. године, онда је тужба неблаговремено поднесена, с обзиром на одредбу члана 15. став 2. ЗУС којом је одређено да се тужба подноси у року од 30 дана од дана достављања управног акта странци која подноси тужбу, јер је тужитељица, већ 06.4.2017. године, сазнала за рјешење и његов садржај.

То што је чланом 12. Закона о измјенама и допунама ЗУС („Сл. гласник РС“ број 63/11) у члану 18. додат став 2. којим је прописано да се уз тужбу доставља коначан управни акт у оригиналу или овјереном препису или овјереној копији, не може оправдати подношење тужбе послје законског рока од 30 дана од када је странка сазнала за рјешење и његову садржину.

Будући да је захтјев против пресуде нижестепеног суда понијело Правобранилаштво РС, Сједиште замјеника Д. (не зна се у чије име и за чији рачун), онда је нижестепени суд био у обавези да позове подносиоца захтјева да се изјасни у чије име и за чији рачун подноси захтјев, будући да је означено да Владу РС заступа Правобранилаштво РС, Сједиште замјеника Б., а затим да испита благовременост тужбе.

Како нижестепени суд није поступио на наведени начин, то је поводом захтјева, а по службеној дужности, ваљало побијану пресуду укинути и предмет вратити нижестепеном суду на поновно суђење на основу одредаба члана 40. став 1. и 3. ЗУС у којем ће поступку нижестепени суд отклонити процесне недостатке у погледу подношења захтјева, као и у означавању туженог органа и његовог заступања, а на које је указано пресудом овог суда.

Док се не отклоне ове неправилности и процесне грешке, овај суд нема могућност да одлучује о другим приговорима захтјева који се тичу законитости побијане пресуде.

Записничар
Сања Орашчанин

Предсједник вијећа
Свјетлана Кнежевић

Тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић